

d ů v o d ů:

Prováděje uplatněný dovolací důvod dle čís. 4 §u 503 c. ř. s., tvrdí žalovaný opatrovník, že dědici jen společně jsou oprávněni k žalobě o oduznání manželského původu, že však lhůta jim k tomu příslušející běží v tom případě, že dítě se narodilo až po smrti manžela matky, již od narození dítěte bez ohledu na vědomí dědiců o narození. Tyto názory nelze sdílet. Dle §u 159 obč. zák. mohou popíratí manželské zrození dítěte, zemřel-li manžel před uplynutím lhůty, jeho dědici, jimž by se stala újma na jejich právech, kteří by tudíž, kdyby dítě bylo nemanželské, byli povoláni k dědictví. V zákoně se nevyslovuje, že by musili podat žalobu všichni pro ten případ povolani dědici, může se tedy i jeden z nich žalobou domáhati oduznání manželského původu dítěte. Při opačném náhledu by jeden nebo někteří z nich, kteří by chtěli pořad práva nastoupiti, byli z tohoto práva vyloučeni a na svém dědickém právu zkráceni, kdyby druhý neb ostatní dědici se nepřipojili. Také počátek lhůty pro podání žaloby dědiců počítá odvolací soud správně. V zákoně se sice pouze praví, že žalobu jest podati do tří měsíců od smrti mužovy. Ale jest přirozeno, že narodilo-li se dítě až po jeho smrti, čítá se tato lhůta od narození dítěte a to dle obdoby §u 158 obč. zák. (§ 7 obč. zák.) za toho dalšího předpokladu, že dědici vědí jak o narození dítěte, tak i o smrti mužově (Ehrenzweig, sv. II., díl 2., str. 185), jinak by výkon žalobního práva mohl býti ilusorním. Již Zeiller ve svém komentáři, sv. I., str. 353 praví: »že však též tato lhůta neběží dědicům, pokud o nároku dítěte nebo o jeho nemanželském původu nemohli míti vědomosti, učí předpisy o promlčení«. Opačný názor (Krasnopolski, sv. IV., str. 227, Krainz-Ehrenzweig, sv. II., díl II., § 451, Rob. Mayr, sv. II., kn. 4 a 5, str. 93, Stubenrauch, komentář k §u 159 obč. zák.) spočívá v pravdě jen na slovném výkladu zákonného předpisu. Poskytuje-li zákon dědicům toto právo, nesmí jim současně býti takovým výkladem jeho výkon znemožňován, to tím méně, že zákon sotva měl na mysli takové případy, že by dědicům, jimiž obyčejně bývají příbuzní, nebylo narození dítěte povědomo (Dr. P. Neumann ve článku »die Vermutung der ehelichen Geburt nach mat. öst. Rechte« v ZBl. z roku 1918, str. 558). Též Stubenrauch na uvedeném místě přiznává aspoň pro ten případ, že dítě se narodilo po smrti manžela matky, že lhůtu k žalobě dědiců jest obdobně počítati teprv od té doby, kdy nabyli vědomosti o narození dítěte, jehož manželskému původu chtějí odporovati. Jestliže tedy pro žalobu manželovu stanoví zákon tříměsíční lhůtu teprv od nabyté vědomosti (§ 158 obč. zák.), jest na snadě, že též lhůta pro žalobu dědiců běží od smrti mužovy, po případě při pozdějším narození dítěte teprve po nabytí vědomosti o tom.

Čís. 6055.

Knihovní držitel nemůže se odvolávat na předpis §u 440 obč. zák., neměl-li důvodu k nabytí vlastnického práva. Nestací pouhá knihovní držba, vzniklá bez řádného titulu pouhým nedopatřením.

(Rozh. ze dne 22. května 1926, Rv II 83/26.)

Žalobci domáhali se žalobou, by byli žalovaní uznáni povinnými uznati, že žalobcům přísluší vlastnické právo a užívání stodoly a sklepu, dále, by žalovaní byli uznáni povinnými, zdržeti se užívání stodoly a sklepu a nebrániti žalobcům ve výkonu vlastnického práva a v užívání stodoly a sklepu. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, N e j-
v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Nižší soudy vyhověly žalobě na uznání vlastnictví žalobců ke stodole a sklepu na stavební části č. 136 a zdržení se dalšího užívání těchto nemovitostí z důvodu §u 440 obč. zák., ustanovujícího, že, přenechá-li vlastník touž nemovitost dvěma různým osobám, případně tomu, kdo dříve zažádal o vklad do pozemkových knih, vycházejí však při tom, jakož i dovolávající se zdejšího rozhodnutí č. 2580 sb. n. s. z mylného předpokladu, že žalující manželům byly odstupní smlouvou ze dne 10. srpna 1907 odstoupeny kromě jiných nemovitostí také sporná stodola a sklep. Podle doslovu této smlouvy odstoupila jim Josefa T-ová bezplatně jenom dům č. 40 (nyní č. 92) na stavební části č. 136 se zahradou p. č. 42/2 a rolí p. č. 2111 ve vl. č. 77. O stodole a sklepě není ve smlouvě zmínky, ani o celé stavební části č. 136, jest však nesporné, že i stodolu i sklep odstoupili spolu s usedlostí č. 2 a jako její příslušenství manželé Eduard a Josefa T-ovi již smlouvou ze dne 15. srpna 1901, potvrzenou notářským spisem ze dne 7. května 1903, úplatně do vlastnictví žalovaným manželům Františku a Josefě V-ovým, vyměnivše si doživotní užívání sklepa a polovice stodoly. V odstupní smlouvě ze dne 10. srpna 1907 jest notářský spis ze dne 11. května, správně 7. května 1903 uveden spolu s odevzdací listinou ze dne 12. května 1905 jako titul vlastnického práva odstupitelky Josefy T-ové, z čehož plyne, že předmětem smlouvy byl dům č. 40 stojící na stav. části č. 136 jenom v těch mezích, v jakých vznikl jako samostatná nemovitost notářským spisem ze dne 7. května 1903. Poněvadž tímto spisem odstoupili manželé T-ovi žalovaným manželům celou rolnickou usedlost č. 2 se vším příslušenstvím, jmenovitě i se spornou stodolou a sklepem, a ponechali si z ní pouze nově vystavený domek č. 40 se dvorem a zahradou, nelze odstupní smlouvu ze dne 10. srpna 1907 vykládati jinak, než že jejím předmětem byl jenom dům č. 40 se dvorem a zahradou, ale beze sklepa a beze stodoly. S tímto výkladem souhlasí i nesporný přednes stran, že podle úmluv z roku 1901 a 1903 měla býti stav. částice č. 136 rozdělena, manželům T-ovým měla zůstatí jenom její část s domem č. 40, ostatní část se stodolou a sklepem však připadnouti žalovaným manželům V-ovým, že se však neprovedl knihovní pořádek, geometr zhotovil chybný nákres, vyznačení stodoly bylo v pozemkové knize omylem vymazáno a celá stav. částice č. 136, ale bez vyznačení stodoly, byla odloučena od usedlosti č. 2, přenesena do nové vložky a tam zapísána jako vlastnictví odstupitelů manželů T-ových. Když tomu tak jest, a žalobci se nemohou odvolávat na odstupní smlouvu ze dne 10. srpna 1907 jako důvod nabytí sporných nemovitostí, neprokázali titulu po-

třebného k nabytí vlastnického práva. Odvolací soud sice praví, že žalovaní netvrdili v první stolici, že by Josefa T-ová nebyla měla vůbec v úmyslu odstoupiti žalobcům celou stav. částici čís. 136 se stodolou a sklepem, a že by proto žalobci neměli titulu k nabytí vlastnictví, ale toto tvrzení bylo obsaženo v jejich přednesu, že žaloba jest založena na pouhém nedopatření jejich právního zástupce při knihovním zápisu odstupní smlouvy ze dne 7. května 1903, a že žalobci jejich vlastnictví ke sporným nemovitostem až do roku 1925 uznávali, mimo to však bylo nikoliv na žalovaných, by popřeli titul žalobců, nýbrž podle §u 369 obč. zák. na žalobcích, by dokázali své vlastnictví a jeho titul, tedy, vzhledem k tomu, že z doslovu odstupní smlouvy ze dne 10. srpna 1907 nelze to vyčísti, by tvrdili a dokázali, že bylo vůlí stran při ujednávání této smlouvy, aby také stodola a sklep přešly do vlastnictví žalobců. Toho žalobci neučinili a opírají svůj nárok pouze o knihovní držbu, vzniklou bez řádného titulu pouhým nedopatřením. Pouhá knihovní držba není ještě vlastnictvím, bez jiného titulu může se ve vlastnictví proměnit teprve vydržením podle §§ 61 a násl. knih. zák. Naproti tomu prokázali žalovaní smlouvou ze dne 7. května 1903 řádný titul a mají nemovitosti ve fyzické držbě. Poněvadž žalobci neprokázali vlastnictví, ba ani titulu, žalovaní však titul prokázali, musila býti žaloba nejen podle §u 369 obč. zák., nýbrž i podle §§ 372 a 373 obč. zák. zamítnuta.

Čís. 6056.

Stanovení náhrady nájemného podle zákona ze dne 3. dubna 1919, čís. 189 sb. z. a n.

Není vyloučeno, by se strany nesúčastnily na výběru znalců. Soud může, dříve než znalce jmenuje, slyšeti o osobách znalců strany a jest mu volno, by, jmenuje znalce, přihlížel k návrhům stran, jež byly snad učiněny, a by jmenoval za znalce osoby, stranami navržené, jestliže jinak vyhovují a soud je uzná za vhodné.

V tom, že znalec, jenž se máúčastniti při stanovení nájemného za školní místnosti, jest ve státní službě, nelze ještě spatřovati jeho podjatost.

(Rozh. ze dne 25. května 1926, R I 421/26.)

V řízení o stanovení náhrady nájemného za místnosti používané k účelům školním ustanovil soud první stolice tři znalce, mezi nimi i L-a, zamítnuv návrh finanční prokuratury, by třetím znalcem byl ustanoven stavební rada H., přednosta okresní stavební správy v L. Rekursní soud změnil k rekursu finanční prokuratury napadené usnesení v ten rozum, že ustanovil místo L-a znalcem H-a. Důvody: Návrh finanční prokuratury, by byl znalcem jmenován H., soud první stolice zamítl, spatřuje v postavení vrchního inženýra H-a podjatost. Odůvodnění prvního soudce není vůbec podstatné, neboť postavení státního úředníka není ještě důvodem pro tvrzení, že tento při podávání dobrého